

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ
ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О КЛАСИФИКАЦИЈИ
БИЛАНСНЕ АКТИВЕ И ВАНБИЛАНСНИХ СТАВКИ БАНКЕ („Службени гласник
РС“ бр. 103/2018 – у даљем тексту: Одлука)**

бр. питања	1.
Тач. 2. и 6.	
питање	Да ли се обавеза класификовања у Д категорију односи на потраживања од дужника код којих степен кредитне задужености прелази 60%, ако је последњи пласман одобрен пре ступања на снагу Одлуке?
одговор	Не односи се, имајући у виду одредбе тачке 6. Одлуке сагласно којима је банка дужна да потраживања од дужника физичког лица (осим пољопривредника и предузетника), чији је степен кредитне задужености у складу са релевантним одредбама Одлуке о класификацији билансне aktive и ванбилансних ставки банке („Службени гласник РС“, бр. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 и 8/2019 – у даљем тексту: Одлука о класификацији) већи од 60%, класификује у категорију Д, ако одобрава пласман том дужнику од дана ступања на снагу Одлуке - 1. јануара 2019. године.

бр. питања	2.
тачка 2.	
питање	Да ли се степен кредитне задужености обрачунава у тренутку одобравања изложености и задржава тј. фиксира у обрачунатом износу све до отплате одобрене изложености или евентуалног накнадног одобравања нове изложености истом клијенту или је степен кредитне задужености за потребе примене ове одлуке потребно прерачунавати накнадно након одобравања пласмана дужнику?
одговор	Податке о износу и класификацији своје билансне aktive и ванбилансних ставки у складу са овом одлуком банка приказује у извештајима који се састављају на први извештајни датум након одобрења таквог пласмана. Уколико након одобравања новог пласмана дужнику – физичком лицу банка утврди да је степен кредитне задужености тог дужника измењен, дужна је да у складу са захтевима прописаним овом одлуком изврши класификацију потраживања од дужника у категорију Д (уколико је степен кредитне задужености дужника већи од 60%) односно престане да класификује потраживања од дужника у категорију Д (уколико је степен кредитне задужености дужника једнак и нижи од 60%).

бр. питања	3.
-------------------	-----------

тач. 2. и 6.	
питање	Уколико банка након почетка примене Одлуке одобри пласман дужнику чији је степен кредитне задужености у тренутку одобравања мањи од 60% (нпр. 35%), а током отплате кредита, приликом редовног ажурирања кредитне способности, утврди да је степен кредитне задужености тог дужника већи од 60% (услед додатног задужења у другим банкама, смањења зараде, губитка посла и сл.), да ли је банка у обавези да и тај пласман класификује у Д категорију и последично прикаже као одбитну ставку од капитала у складу са Одлуком о изменама и допунама одлуке о адекватности капитала банке?
одговор	У наведеном случају, банка је дужна да изврши класификацију потраживања од дужника у категорију Д (уколико је степен кредитне задужености дужника већи од 60%). Међутим, тај пласман не третира као одбитну ставку од капитала банке у смислу Одлуке о адекватности капитала банке („Службени гласник РС“, бр. 103/2016 и 103/18).

бр. питања	4.
тачка 3.	
питање	<p>За потребе утврђивања степена кредитне задужености дужника – физичких лица (осим пољопривредника и предузетника) да ли је дозвољено да банка у неким случајевима врши умањивање прихода дужника за износ потрошачке корпе у складу са својим пословним актима, а у неким случајевима да то не чини, нпр. да се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за потребе рачунања степена (процента) кредитне задужености (чије се прекорачење приказује у категорији Д у складу са одредбама Одлуке о класификацији билансне aktive и ванбилансних ставки банке, а у одређеним случајевима проузрокује и примену одбитне ставке из тачке 13. став 1. одредбе под 14) Одлуке о адекватности капитала банке) приходи дужника не умањују за износ потрошачке корпе, - док се нпр. приликом одобравања кредита, ради веће опрезности, у складу са пословном политиком банке, приходи дужника умањују за износ потрошачке корпе? <p>Додатно, да ли банка може да у оквиру кредитног процеса својим унутрашњим актима уреди критеријуме и принципе за одобравање конкретних врста кредита, као и да при доношењу одлуке о одобравању пласмана процењује кредитну способност дужника узимајући у обзир и додатне/строжије критеријуме у односу на критеријум кредитне задужености од 60% (чије прекорачење повлачи са собом примену одбитне ставке из тачке 13. став 1. одредбе под 13) Одлуке о адекватности капитала банке).</p>

одговор	<p>Не доводећи у питање примену одредаба нових прописа, у циљу што адекватнијег управљања ризиком концентрације по основу изложености банке одређеним врстама производа и кредитним ризиком, банке су слободне да у оквиру кредитног процеса уреде критеријуме за одобравање конкретних врста кредита, као и да при доношењу одлуке о одобравању пласмана процене кредитну способност дужника и друге релевантне факторе, при чему процену кредитне способности банка може вршити узимањем у обзир свих расположивих информација и критеријума који ће допринети исправној оцени ризичности појединачног клијента и доношењу одговарајуће кредитне одлуке, укључујући и умањење месечних нето прихода дужника за износ потрошачке корпе. Степен ризичности одређеног дужника који банка утврђује на основу свих критеријума које пропише својим унутрашњим актима, примењујући алате и методологије који су део успостављеног система управљања ризицима које банке редовно користе у свом пословању а који нису, нити треба да буду ограничени на степен кредитне задужености и рочност пласмана (нпр. интерни рејтинг и scoring клијента, Risk-based Pricing, МСФИ 9 Ниво 2, Point In Time и Forward Looking индикатор, стрес тестирање итд.), може утицати на одлуку банке о евентуалном одобравању пласмана.</p>
----------------	--

бр. питања	5.
тачка 3.	
питање	<p>Да ли се за потребе Одлуке за класификовање потраживања у категорију Д, степен кредитне задужености рачуна за све производе физичких лица (укључујући стамбене кредите дозвољене минусе, накнаде по текућим рачунима...)?</p>
одговор	<p>У складу са одредбама тачке 26. став 2. Одлуке о класификацији, под укупним месечним кредитним обавезама подразумева се збир ових обавеза по кредитима – укључујући кредите по трансакционим рачунима (минуси по трансакционим рачунима) и обавезе по кредитним картицама (месечна обавеза од укупно одобреног кредита по картици) – активираних јемстава по кредитима и обавеза из уговора о финансијском лизингу, с тим што банка у укупне месечне кредитне обавезе, у складу са својим актима, може укључити и друге обавезе.</p>

бр. питања	6.
тач. 2. и 6.	
питање	<p>Да ли банка може нпр. ако клијенту одобрава само дозвољени минус и нема других производа, да не рачуна степен кредитне задужености, ако се тако уреде интерни акти или ово правило важи без изузетка за све производе?</p>

одговор	У складу са одредбама тачке 6. Одлуке, Банке су дужне да одредбе ове одлуке које се односе на обавезу класификације у категорију Д потраживања од дужника – физичког лица (осим пољопривредника и предузетника) чији је степен кредитне задужености већи од 60% примењују од дана одобравања новог пласмана том дужнику. Дакле, није направљен изузетак у односу на врсту производа (пласмана) који се одобрава дужнику, за потребе примене Одлуке.
----------------	---

бр. питања	7.
тач. 2. и 6.	
питање	Да ли се ново правило о класификацији из тачке 2. Одлуке примењује на тренутно стање пласмана или само на новоодобрене пласмане после 1. јануара 2019. године?
одговор	Класификовање потраживања у категорију Д у случају прекорачења процента кредитне задужености примењује се на све кредите физичких лица (тренутно стање) којима је одобрен нови кредит почев од 1. јануара 2019. године. Додатно указујемо да је усвојеним изменама и допунама Одлуке о извештавању банака објављеним у „Службеном гласнику РС“, бр. 8/2019 предвиђено и извештавање о кредитима одобреним физичким лицима којима није одобрен нови кредит почев од 1. јануара 2019. године, при чему се за те потребе узима у обзир расположив податак о степену кредитне задужености (при одобрењу последњег кредита дужнику, односно при последњем ажурирању кредитног досијеа тог дужника).

бр. питања	8.
тачка 3.	
питање	Да ли се под укупним месечним кредитним обавезама за потребе рачунања степена кредитне задужености подразумевају само обавезе које клијент има у конкретной банци или у свим банкама?
одговор	Под укупним месечним обавезама, подразумевају се све обавезе дужника, с обзиром да није направљена диференцијација у складу са одредбама Одлуке о класификацији. Дакле, под укупним месечним кредитним обавезама се подразумевају те обавезе које клијент има у свим банкама.

бр. питања	9.
тачка 3.	
питање	Да ли се од редовних нето месечних прихода, за потребе рачунања степена кредитне задужености, одузима износ потрошачке корпе или се не одузима?
одговор	Одредбама Одлуке о класификацији није прописана обавеза одузимања износа потрошачке корпе за потребе утврђивања степена кредитне задужености дужника.

бр. питања	10.
тачка 3.	
питање	У случају да физичко лице које је предузетник, односно самостални пољопривредни произвођач поднесе захтев за готовински кредит, да ли је банка у обавези да утврђује степен задужености у смислу Одлуке?
одговор	У складу са одредбама тачке 26. Одлуке о класификацији, банка је дужна да оцену кредитне способности физичких лица (осим пољопривредника и предузетника) врши, између осталог, нарочито на основу степена кредитне задужености на начин на који је прописано том тачком. С тим у вези, кредитна способност пољопривредника и предузетника процењује се у складу са критеријумима и поступком који је банка уредила својим унутрашњим актима.

бр. питања	11.
тачка 2.	
питање	Тачком 2. Одлуке се дефинише да свако физичко лице које има степен кредитне задужености већи од 60% класификује се у Д категорију, а одобрен му је пласман након 1. јануара 2019. године. Да ли постоји могућност да банка класификује таквог клијента у повољнију категорију?
одговор	Банка може потраживања од клијента класификовати у повољнију категорију ако су за то испуњени услови прописани одредбама Одлуке о класификацији (нпр. у случају постојања адекватног средства обезбеђења тог потраживања).

бр. питања	12.
тачка 3.	
питање	За потребе утврђивања степена кредитне задужености дужника – физичких лица (осим пољопривредника и предузетника) на који начин и у ком износу се у месечне кредитне обавезе укључују кредити по трансакционим рачунима (минуси по трансакционим рачунима)?
одговор	Имајући у виду да се за потребе утврђивања степена кредитне задужености дужника узимају у обзир његове укупне обавезе (и редовни нето приходи) на нивоу календарског месеца банка је дужна да, у складу са својим унутрашњим актима, обрачуна износ који се може сматрати месечном обавезом дужника – физичког лица по основу одобреног кредита по трансакционим рачуну (минуса по текућем рачуну) на основу свих података о том кредиту којим располаже (износ одобреног прекорачења, износ одобреног прекорачења у коришћењу, камата за коришћење дозвољеног минуса по текућем рачуну, период на који је закључен уговор о дозвољеном прекорачењу итд.) и података о одобреном прекорачењу из извештаја из Кредитног бироа, те да на основу тих података утврди или,

	ако то није могуће, процени месечну обавезу дужника – физичког лица по основу кредита по трансакционим рачунима (нпр. 5% од укупног одобреног прекорачења по текућем рачуну).
--	---